

Pla de Voluntariat

Setembre 2021

INTRODUCCIÓ

L'Associació CEPS, Associació per a la prevenció i promoció de la salut, a partir d'ara CEPS Salut, és una entitat sense ànim de lucre que té com a missió promoure la salut i contribuir-ne a la prevenció de la malaltia, afavorint hàbits i entorns saludables, per tal de millorar la qualitat de vida de la població i així reduir les desigualtats en salut.

CEPS Salut treballa amb diverses institucions, administracions locals, entitats, etc. en programes de promoció de la salut adreçats a joves, persones amb discapacitat intel·lectual, persones nouvingudes, dones, gent gran i població general.

Des dels inicis de l'entitat ha estat formada per persones que col·laboren de manera voluntària amb l'associació i professionals que desenvolupen els projectes i programes. És per això que hem decidit, que és l'hora, d'elaborar un Pla de Voluntariat amb la finalitat d'abordar la gestió d'aquest d'una manera estructurada i planificada, així com amb als criteris de qualitat i atenció que els nostres voluntaris i usuaris es mereixen.

JUSTIFICACIÓ

CEPS Salut té l'origen en la confluència de motivacions i sensibilitats d'un grup de professionals de l'àmbit de la salut i social i voluntaris al voltant de la lluita contra la pandèmia del VIH/Sida. Des dels inicis, l'entitat va adoptar entre les seves línies d'actuació la formació d'iguals i agents de salut, figura de caire totalment voluntari i altruista. En l'actualitat i després de deu anys de vida, CEPS Salut ha evolucionat, ja no parlem d'una entitat centrada exclusivament en la prevenció del VIH/Sida, sinó que parlem d'una entitat enfocada a la promoció de la salut, el benestar de les persones i la radicació de les desigualtats en salut.

En aquesta evolució com a associació, considerem que també es l'hora de donar un pas més enllà en la gestió del voluntariat. En primer lloc, per regular les activitats dels voluntaris i adaptar-lo a la realitat actual de l'associació i de la societat. En segon lloc, per projectar la tasca feta a la ciutadania, i especialment, pel que fa a l'àmbit de la informació, sensibilització i dinamització comunitària a l'àmbit de la promoció de la salut i la prevenció de malalties. Tot millorant la qualitat de vida de la població, per aquesta tasca és de cabdal importància la feina desenvolupada pels voluntaris de l'entitat.

La nostra entitat entén el voluntariat com:

“Conjunt de persones que des d’una organització sense afany de lucre i sense compensació econòmica, realitzen una sèrie d’accions coordinades i alineades amb la contribució a la promoció de la salut i la prevenció de les malalties, afavorint hàbits i entorns saludables, per tal de millorar la qualitat de vida de la població i així reduir les desigualtats en salut dels col·lectius especialment vulnerables.”

Entenem que el voluntari es compromet amb l’associació, la comunitat i la societat on viu, a l’hora, que realitza la seva tasca d’una forma, responsable i altruista. És una persona sensible a les mancances i necessitats de l’entorn i les persones.

El voluntari realitza una tasca específica i de complementarietat dins de l’entitat. Així doncs es dóna una relació entre el voluntari i el professional de complementarietat i de suport mutu dins dels projectes i serveis que desenvolupa l’associació.

El voluntariat aporta un especial interès com a:

- Agent de salut i formació d’iguals.
- Informació i sensibilització lligades a dies mundials com el de la Tuberculosi, VIH/Sida, Hepatitis, ITS, educació sexual i reproductiva, proves de detecció precoç.
- Generació d’espais i recursos saludables.
- Promoció d’hàbits saludables: alimentaris i nutricionals, activitats física, entre d’altres.
- Participació en el disseny dels projectes aportant altres visions i coneixements complementaris, tot canalitzant la participació dels col·lectius en l’entitat i donant resposta a les seves pròpies necessitats.

PERFIL I FUNCIONS DE LES PERSONES VOLUNTÀRIES

Tot voluntari amb independència de la tasca que desenvolupi a l’entitat ha de complir una sèrie de característiques:

- Tenir 16 o més anys
- Comptar amb estabilitat emocional i establir per pròpia voluntat i, des de la plena llibertat, un compromís d’actuació amb l’entitat.

A aquests requisits de caràcter bàsic i transversal per tots el voluntaris, podem afegir característiques en funció de la tasca que desenvolupi i serveis on s'emmarqui, dins de l'associació, com per exemple:

- Ser persones actives, dinàmiques, emprenedores, responsables i disposades a assumir compromisos.
- Tenir una actitud d'acceptació, respecte i compromís amb les necessitats dels col·lectius especialment vulnerables amb els què es treballa a l'associació.

Des d'un enfocament general els voluntaris podrien fer entre d'altres funcions les següents:

- Informar, sensibilitzar, acompanyar i capacitar les persones vulnerables per a que puguin prendre decisions de forma autònoma i raonada pel que fa la seva salut.
- Contribuir en la millorar la qualitat de vida de la població.
- Promoure la salut i la promoció d'hàbits saludables i entorns saludables.

La persona voluntària tindrà unes característiques i funcions més específiques en funció del projecte i col·lectiu al que s'adscriu.

Queden absolutament excloses de l'inventari de tasques i funcions del personal voluntari aquelles activitats que:

- Representin un alt nivell de tecnificació, responsabilitat i envaeixi les competències tècniques dels professionals de la salut i socials de l'entitat.
- Corresponguin a la gestió administrativa i comptable de l'associació.

Treballarem per mantenir, en tot moment, el compromís i motivació del voluntariat amb l'entitat, amb la tasca que desenvolupen i amb els beneficiaris dels nostres projectes i serveis. Així com, la identificació del voluntari amb la missió i valors de l'entitat, sense descuidar el sentiment de pertinença i fent-los partícips de CEPS Salut.

Això ho treballarem des dels canals de comunicació de l'entitat, però també des de la recerca d'espais de trobada i reconeixement de la tasca del voluntariat. Entre d'altres, es desenvoluparan les següents accions:

- Tenir una persona referent pel voluntari
- Correu electrònic, Facebook, Pàgina web, butlletí intern
- Advents socials i de reconeixement del voluntariat
- Formació interna
- Recollida de propostes per part del voluntariat
- Acompanyament durant la seva etapa de voluntari

Vinculació del voluntari amb l'entitat:

- L'activitat puntual és col·laborar en Voluntariat puntual, en actes i activitats on és necessita més gent de l'habitual, com dies internacionals: de la Sida, Tuberculosi, dia de la prova de detecció del VIH, distribució de materials informatius de salut o profilàctics, reforçant alguna jornada organitzada per l'entitat, etc.
- Assumeix un compromís, més o menys estable, i és format com a Agent de salut, dedicant una part del seu temps de forma totalment desinteressada a realitzar intervencions de salut entre el seu grup d'iguals.
- Com a membres del col·lectiu diana, participa en el disseny i seguiment d'alguns projectes.

ORGANITZACIÓ I GESTIÓ DEL VOLUNTARIAT

La responsabilitat del voluntariat és de la direcció de CEPS Salut, donat el valor estratègic. Direcció farà saber el seu compromís i recolzament del Pla de voluntariat. No obstant, per desenvolupar una gestió més propera al voluntari es designarà una persona referent que serà la responsable de fer l'acompanyament i seguiment de la persona voluntària.

Aquesta persona serà l'encarregada d'acollir, informar, acompanyar i formar a les persones voluntàries. Aquesta disposarà del recolzament per part de direcció i una part de la seva jornada laboral anirà adreçada a tasques de gestió del voluntariat, també disposarà d'un espai físic dins de l'entitat de fàcil accés a la resta de persones i al personal voluntari. La persona de referència és la persona pont i facilitadora entre l'entitat, els professionals i el voluntariat, és per això, que serà de cabdal importància el seu rol, vetllant per evitar possibles desajustos o esvair recels. Tots els membres de CEPS Salut hem de treballar alineats amb la missió de l'entitat.

Funcions del Responsable del voluntariat:

- Realitzar la captació, acollida, orientació i seguiment del voluntariat
- Realitzar la formació escaient
- Generar espais de participació, comunicació i vida comuna dins de l'entitat
- Realitzar totes les tasques administratives que generi la gestió del personal voluntari
- Vetllar pel bon clima i ambient
- Realitzar la coordinació amb els Responsables de programes

Serà de cabdal importància la coordinació i col·laboració entre el voluntariat i els tècnics de l'entitat, ja que sense una relació i col·laboració bona i fluida, serà impossible realitzar un bon treball. Per aquest motiu es generaran tots els dispositius necessaris (reunions, trobades, formació, etc).

PROCÉS DE CAPTACIÓ DEL VOLUNTARIAT

Per realitzar aquesta fase de captació del voluntariat es desenvoluparà, mitjançant tres etapes:

- *Anàlisi:* Recuperarem l'anàlisi DAFO i el Pla estratègic de l'entitat, per valorar què pot aportar l'entitat al voluntariat i que poden aportar aquests a l'entitat.
- *Definició de necessitats:* De l'anàlisi sortiran quines són les necessitats de voluntariat de l'entitat i es veuran recollides en un document, que contindrà, com a mínim, els següents aspectes:
 - Perfil del voluntari
 - Anàlisi i descripció de les tasques a realitzar
 - Nombre de voluntaris necessaris
 - Estructura de suport al voluntariat
 - Pla de captació de voluntariat
- *Desenvolupament de la captació:* A l'hora de desenvolupar el Pla de captació tindrem en compte la tipologia de voluntari al que ens adrecem i els recursos que podem esmerçar com entitat. La captació dels voluntaris es realitzarà per diferents canals: difusió de l'entitat a les universitats amb les que tenim conveni de col·laboració, la pròpia pàgina web, edició de materials, actes d'informació i sensibilització, amb presència en jornades i congressos.
- *Avaluació de la captació:* Tan des del punt de vista dels resultats obtinguts i esperats, com de procés. Per aquesta finalitat generarem eines de recollida de dades amb una freqüència mensual. Entre d'altres registrarem: el nombre de persones voluntàries, grau d'acompliment dels requisits, efectivitat de les vies de captació, temps de permanència dels voluntaris.

ACOLLIDA, ORIENTACIÓ I ACOMPANYAMENT

L'acollida que es dispensi al voluntari, així com l'orientació i acompanyament seran cabdals i de màxima importància per definir la qualitat i durada de la relació del voluntari amb l'entitat.

- **Acollida:** En una primera entrevista es facilitarà informació sobre l'entitat, missió, finalitat, serveis, programes i coneixerem el voluntari.
- **Valoració i motivació:** Una vegada el voluntari dóna el primer pas de voler col·laborar amb CEPS Salut, el Responsable del voluntariat, realitza una entrevista motivacional amb el voluntari, per tal d'assignar-li, de forma consensuada, el servei i tasca més adient a les seves motivacions.
- **Incorporació:** el responsable, conjuntament amb el president de l'entitat, sempre que sigui possible, proporcionarà tot un seguit d'informació:
 - Contracte de voluntariat
 - Assegurança
 - Projecte en el que participarà
 - Manual d'acollida
 - Manual de seguretat i higiene

En aquest moment es genera la Fitxa personal on recollirem totes les dades i informació necessàries per a un adequat acompanyament. Paral·lelament, mostrarem les instal·lacions, sempre que sigui possible es farà acompanyat del responsable i de presidència. D'aquesta forma volem realitzar una bona incorporació i donar-li el valor simbòlic que requereix.

- **Acompanyament:** Aquest anirà en funció dels projecte, tasca i persona, així que s'anirà adaptant a les necessitats i diferents situacions. No obstant, el responsable del voluntariat facilitarà la formació inicial necessària, vetllarà per la seva implicació, integració i recolzament, supervisarà la seva tasca, es mantindrà informat de totes les notícies que es generin al voltant de l'entitat. Serà responsabilitat de CEPS Salut en la seva totalitat vetllar, perquè els voluntaris sentin l'entitat com a pròxima i acollidora.

Aquest acompanyament també constarà de reunions individuals o grupals programades o sempre que ho sol·liciti el voluntari. Aquestes reunions tindran com objectiu orientar, motivar

i realitzar una tasca de suport. Tot i que el Responsable pot reforçar aquest tipus d'intervencions, mitjançant marcs més informals i distesos.

D'altres formes d'acompanyament i reconeixement seran:

- Facilitar tota la formació necessària per al desenvolupament de la seva tasca
- Reconèixer la seva tasca mitjançant la pàgina web, Infoceps, Facebook, trobades, etc
- Facilitar espais socials i lúdics de convivència entre els diferents membres de l'entitat
- Obrir espais de participació i decisió a l'assemblea de l'entitat
- Facilitar certificats que acreditin la seva tasca

L'acompanyament sempre tindrà un caire continuat al llarg de la seva relació com a voluntari amb l'entitat.

- Comiat: Al igual que l'acollida el comiat és de vital importància. Aquest és un fet natural, bé perquè va ser pactat d'aquesta manera, perquè els interessos i motivacions del voluntari han canviat, o perquè l'entitat considera que ha de finalitzar la seva tasca dins de l'entitat. El responsable del voluntariat, tancarà el procés de forma propera i agradable orientant al voluntari, si s'escau, a d'altres associacions. I sempre deixant la possibilitat del retorn del voluntari a l'entitat. Aquesta persona si hem sabut gestionar-la de forma adequada, sempre serà una ambaixadora de l'entitat.

En tot cas, sempre se li facilitarà una Carta d'agraïment per la seva col·laboració com a voluntari.

FORMACIÓ

Des de CEPS Salut es facilitarà una formació inicial bàsica i sempre que sorgeixi una necessitat formativa en el desenvolupament de les seves tasques com a voluntari.

És per aquest motiu que la formació serà d'incorporació al programa i de caire continuada. Aquesta serà d'aprofundiment en el funcionament de l'entitat o tindrà vinculació amb la tasca que desenvolupa a l'entitat.

10

LEGISLACIÓ

- Llei del voluntariat. Llei 6/1996 de 15 de gener publicada al BOE 15/1996 de 17/01/1996
- Llei 25/1991 de 13 de desembre, per la qual es crea l'Institut Català de Voluntariat

Responsable de Voluntariat: Inmaculada Anegas González

Presidenta de l'Associació: Begoña Simón Moreno

Barcelona Setembre de 2021